

Snåasen Tjjelte/ Snåsa kommune
Sørsivegen 6
7760 SNÅSA

Saksbehandler, innvalgstelefon
Inge Hafstad, +47 74 16 80 66

Skadefellingstillatelse på en bjørn i deler av Snåsa kommune / Snåasen tjjelte

Snåsa kommune √Kåre Selliås fikk tirsdag den 14. juli 2020 kl. 16:47 tillatelse til skadefelling av 1 (en) bjørn etter muntlig søknad. Tillatelsen gjelder for deler av Snåsa og Steinkjer kommuner. Bakgrunnen for søknaden var funn av fire sauekadaver dokumentert drept av bjørn mellom Litl-Roktsjøen og Stordalsåsen i Roktdalen, Snåsa kommune om morgenen den 14. juli d.å., med antatt skadedato 13. – 14. juli. En pågående skadesituasjon med dokumentert kadaverfunn, tapshistorikk knyttet til bjørn i området, det at området ligger utenfor forvaltningsområdet for bjørn og at beitedyr skal ha prioritet, legges til grunn for beslutningen.

Tillatelsen ble formidlet muntlig til Snåsa kommune √Kåre Selliås, og dette er en skriftlig bekreftelse på muntlig gitt tillatelse. Snåsa kommune har ennå ikke søkt skriftlig om fellingstillatelsen. Fellingstillatelsen varer frem til mandag 20. juli 2020 kl. 12.00, eller til det eventuelt er felt bjørn. Vedtaket kan påklages innen 3 uker.

Søknad

Viser til muntlig søknad fremmet i telefonsamtale mellom Snåsa kommune √Kåre Selliås og Fylkesmannen i Trøndelag √Inga Stamnes tirsdag den 14. juli kl. 11:40. Bakgrunnen for søknaden er funn av fire sauekadaver nylig tatt av bjørn. Kommunen og saueier jobbet med å få rovviltkontakt oppover til skadeområdet for å undersøke sauekadavrene. Skadeområdet er mellom Litl-Roktsjøen og Stordalsåsen i Roktdalen, Snåsa kommune. Det har i flere år vært rovviltskader på sau og tamrein i dette området. Det går sau fra Raubeinsetra saubeitlag i området, samt at det grenser inn mot Skjækra sambeitelag og Stod sambeitelag i Steinkjer kommune. Dette er i sin helhet et prioritert beiteområde i forhold til bjørn som grenser inn mot forvaltningsområdet i øst. Skadepotensialet er derfor stort.

Forskrifter og betingelser knyttet til betinget skadefelling av bjørn

Vedtaket er fattet i medhold av lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) §§ 18 og 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 9.

I rovviltforskriften § 1 (Formål) heter det:

"Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutnyttelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter. Forskriften skal sikre forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning."

I rovviltforskriften § 9 heter det blant annet:

"...Ved vurderingen om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. forskriften § 6. felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til

- a) Områdets betydning som beitemark*
- b) Skadenes omfang og utvikling*
- c) Potensialet for fremtidige skader*
- d) Muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak"*

Miljødirektoratet har i brev av 29. mai 2020 fattet vedtak om betinget skadefelling på bjørn etter en vurdering av bestandssituasjonen og den skade som bjørn påfører bufe og tamrein i enkelte rovviltregioner. Med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 første ledd b) og § 77, jf. rovviltforskriften § 13, jf. §§ 1 og 3, har direktoratet gitt fylkesmennene i region 6, 7 og 8 en kvote for betinget skadefelling på totalt fem brunbjørner. Denne kvoten gjelder fra 1. juni til og med 15. oktober 2020. Det er felt en bjørn etter at direktoratet fattet sitt vedtak, slik at kvoten pr. dags dato er fire bjørner.

Prinsipper for offentlig beslutningstaking

Naturmangfoldlovens formålsbestemmelse (§ 1):

«Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur».

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på annen måte eller i annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært eneste hensynet å ta, jf. også prinsippet om geografisk differensiert rovviltforvaltning.

Fylkesmannen viser til at dette vedtaket blant annet baserer seg på kunnskap om artens bestandssituasjon. Vi viser til Rovdata som har ansvaret for drift og formidling av data fra det Nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt. Vi viser også til vurderinger gjort av Miljødirektoratet i vedtak om kvote for betinget skadefelling av bjørn, jf. brev datert 29. mai 2020 der direktoratet konstaterer i sine vurderinger at bestanden av brunbjørn ligger under det fastsatte bestandsmålet for regionene 6-8. Når det gjelder vurderinger opp mot naturmangfoldlovens § 5 vises det til forannevnte brev fra direktoratet. Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

Bestanden av bjørn i Norge blir primært overvåka ved å analysere DNA fra innsamlet ekskrement og hår. De analyserte prøvene med DNA gjør det mulig å fastslå hvor mange brunbjørner som minimum har vært innom Norge i løpet av ett år, hvor de har oppholdt seg og fordelinga mellom

hanner og binner. Bestandsmålet er gitt i tallet på årlige ynglinger. Ifølge Norsk institutt for naturforskning (NINA) sin rapport 1808 - 2020 ble det mest sannsynlig født syv bjørnekull i Norge i 2019. Med et beregnet antall ynglinger på 1,9 i 2019 for region 6, viser rapporten at antall beregnede ynglinger av bjørn for region 6 er uendret fra 2018 til 2019. Bestandsrapportene fra perioden 2010-2019 tyder på at bjørnebestanden i region 6 er forholdsvis stabil, og under bestandsmålet for regionen (fig. 7). Det er registrert 34 individer av bjørn i regionen i 2019, 22 hanndyr og 12 binner, noe som er to dyr mer enn i 2018. Legger vi DNA- dataene fra de foregående år til grunn, ser vi at binneandelen over flere år har vært nedadgående fra 2015 og frem til i 2019: (2019: 35,3 %, 2018: 37 % 2017: 38,7 % 2016: 37,9 %, 2015: 42,1, 2013: 34,3 %, 2011: 30,8 %, og 2009: 29,6 %). Ut fra denne informasjonen kan vi forvente at binneandelen i bestanden i 2020 er ca. 35 %, noe som er litt under det som er fastsatt som måltall i rovviltforliket (1,5 ganger så mange hanndyr som binner). På bakgrunn av disse opplysningene anser Fylkesmannen i Trøndelag at kravet til kunnskapsgrunnlaget, jf. naturmangfoldlovens § 8 er tilstrekkelig ivarettatt. Føre-var-prinsippet kommer hovedsakelig til anvendelse i situasjoner der man ikke har slik tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Fylkesmannen er av den oppfatning at det ikke er tilfellet i denne saken, (jf. beskrivelse av kunnskapsgrunnlaget § 8), og mener derfor av føre-var-prinsippet jf. § 9 kan tillegges mindre vekt i denne saken.

Naturmangfoldloven § 10 slår fast at en påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for. I løpet av 2020 er det så langt registrert avgang av en bjørn i region 6. En eventuell felling av bjørn vil være innenfor rammen av kvoten fastsatt av Miljødirektoratet den 29. mai 2020, slik at den samlede belastningen ikke vil øke. Bjørnebestanden i Norge er ikke begrenset av areal, og hovedårsaken til kjent avgang av bjørner er gjennom lisens- og skadefelling. Med den kunnskapen som finnes om antall, reproduksjon og ungedødelighet hos bjørn, anser forvaltningen å ha god oversikt over den samlede belastningen på brunbjørnbestanden. Vedtaket omhandler iverksetting av skadefellingstillatelse på en bjørn utenfor forvaltningsområdet for bjørn. I og med at den samlede belastningen er vurdert ved fastsettelse av kvote, jf. Miljødirektoratets vedtak datert 29. mai og 22. juli d.å., tillegges naturmangfoldloven § 10 mindre vekt i denne saken.

Vedtaket gjelder iverksetting av skadefellingstillatelse på en bjørn i deler av Snåsa og Steinkjer kommuner, og Fylkesmannen anser ikke § 11 som relevant i denne saken. For å unngå skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike metoder, teknikk og lokalisering som gir de beste samfunnsmessige resultater. Vedtaket gjelder tillatelse til skadefelling av en bjørn, og Fylkesmannen anser derfor at § 12 ikke har særlig relevans i denne saken.

Fylkesmannens vurdering

Skadefelling er et virkemiddel for å avhjelpe akutte skadesituasjoner. Ved vurderingen av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. forskriften § 6. Fellingstillatelse kan bare gis dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning slik dette er nedfelt bl.a. i forvaltningsplanen. For å vurdere dette, skal de opplistede skjønnskriteriene i annet ledd i rovviltforskriften § 9 drøftes i forhold til den aktuelle og/eller fremtidige skadesituasjonen og det aktuelle geografiske fellingsområdet.

Området hvor kadaverfunnene er gjort ligger mellom Litl-Roktsjøen og Stordalsåsen i Roktdalen i Snåsa kommune. Området ligger opp imot grensen til forvaltningsområdet for bjørn i øst, men ligger i sin helhet utenfor vedtatt forvaltningsområde for bjørn i region 6. Ved tidspunkt for søknad om forlengelse av skadefellingstillatelsen var det dokumentert fire sauer drept av bjørn av SNO, med antatt skadedato 13. – 14. juli.

Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til:

a) Områdets betydning som beitemark

I det aktuelle skadeområdet slippes sau fra Raubeinsetra saubeitlag, samt fra Skjækra sambeitelag og Stod sambeitelag i de nærliggende områdene. De tre beitelagene slipper til sammen ca. 4100 sau/lam på utmarksbeite. Området må ansees som svært viktige beiteområder for disse tre beitelagene og deres saueiere. Området ligger innenfor reinbeiteområdet til Skjækerfjell reinbeitedistrikt, men det er ikke dokumenterte skader forvoldt av bjørn på rein.

b) Skadenes omfang og utvikling

Skadeomfang er relativt beskjedent ved søknadstidspunktet (fire sauekadaver), men alle skadene har skjedd natt til den 14. juli, og for å stanse videre skadeutvikling er det viktig å sette inn tiltak så raskt som mulig, noe som tilsier at det bør gis skadefellingstillatelse.

c) Potensialet for fremtidige skader

Bjørn i beiteområdet vil utgjøre en mulighet for tap av beitedyr, og potensialet for fremtidige skader er absolutt til stede. I dette beiteområdet slippes det et betydelig antall sau og lam på beite, og området anses som et viktig beiteområde for sau for de tre beitelagene i Snåsa og Steinkjer kommuner.

d) Muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

Stod sambeitelag har fått tilskudd til planlagt utvidet tilsyn med bruk av kadaverhund. De har to godkjente kadaverhundekvipasjer. Skjækra sambeitelag har fått tilskudd til forsinket slipp frem til 15. juni, mens Raubeinsetra saubeitlag ikke har søkt om planlagte forebyggende tiltak beitesesongen 2020. Det at skadene oppstår i denne perioden av beitesesongen tillegges også vekt, da forebyggende tiltak som tidlig nedsanking av sau fra utmarksbeite på nåværende tidspunkt ikke vurderes som aktuelt for noen av beitelagene.

Roviltforlikets punkt 2.2.19 sier at soneinndelingen skal forvaltes tydelig. Det følger av rovviltforliket av 2011, forvaltningsplanen i region 6, samt føringer fra KLD at i de områder som er definert som forvaltningsområder for bl.a. bjørn skal næringsutøverne tilpasse driften med utgangspunkt i at rovvilt forekommer i beiteområdet. I motsatt fall skal næringsutøverne i de prioriterte beiteområdene kunne påregne at rovvilt ikke vil være til hinder for tradisjonell drift med dyr på utmarksbeite. Det nasjonale bestandsmålet for bjørn er ikke nådd hverken nasjonalt eller i region 6, noe som medfører at terskelen for å innvilge søknader om skadefellingstillatelse på bjørn innenfor forvaltningsområdet er svært høy. Området hvor kadaverfunnene er gjort befinner seg imidlertid i sin helhet utenfor det definerte forvaltningsområdet for bjørn i region 6, og terskelen for iverksetting av skadefelling på bjørn skal dermed være lavere i disse områdene. Det er i det omsøkte fellingsområdet ikke gjort observasjoner eller sporfunn av binne med unger, verken i 2020 eller tidligere år. Det er heller ikke avdekket binne(r) ved hjelp av DNA-analyser i dette området verken i 2020 eller tidligere år. Fylkesmannen har derfor ingen holdepunkter som tilsier at det er en binne som er skadevolder i området. Fylkesmannen anser derfor at skadefellingstillatelse kan gis med grunnlag i den kunnskap som foreligger for området.

Fylkesmannens konklusjon

En skadefellingstillatelse har til hensikt å stanse en større skadeutvikling. Ved tidspunkt for søknad var det funnet fire sauer dokumentert tatt av bjørn med antatt skadedato 13. – 14. juli. Området hvor kadaverfunnene er gjort ligger i sin helhet utenfor det området som rovviltnemnda i region 6 har vedtatt skal være forvaltningsområdet for bjørn. Selv om området ligger utenfor forvaltningsområdet for bjørn er det ikke uvanlig med skader forvoldt av bjørn i dette området og tilgrensende beiteområder i disse kommunene. Fylkesmannen har ingen holdepunkter som tilsier at det er en binne som er skadevolder i området.

Det vurderes også som lite aktuelt å iverksette forebyggende tiltak som nedsanking på nåværende tidspunkt, da det ennå er nokså tidlig i beitesesongen. I henhold til rovviltforliket av 2011, den geografiske differensieringen i rovviltneemndas forvaltningsplan for region 6, skadesituasjonen ved søknadstidspunktet, tapshistorikk i området, anser Fylkesmannen det som riktig å innvilge søknaden om skadefellingstillatelse på en bjørn i deler av Snåsa og Steinkjer kommuner.

Fylkesmannens vedtak

Med hjemmel i *lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold § 18 og § 77, jf. forskrift av 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt § 9* har Fylkesmannen i Trøndelag fattet følgende vedtak:

Snåsa kommune gis skadefellingstillatelse på en (1) bjørn i deler av Snåsa og Steinkjer kommuner.

Følgende forutsetninger er knyttet til fellingstillatelsen:

1. Fellingstillatelsen gjelder fra tirsdag 14. juli 2020 kl. 16.47 til mandag den 20. juli 2020 kl. 12.00, eller frem til bjørn er felt. Behovet for en eventuell forlengelse vil bli vurdert av Fylkesmannen i samråd med kommunen ved tillatelsens utløp.
2. Skadefellingstillatelsen gjelder i deler av Snåsa og Steinkjer kommuner avgrenset som følger:
 - Snåsa kommune sør for Snåsavatnet, vest for forvaltningsområdet for bjørn som følger Imsdalsvassdraget fra Snåsavatnet til Riksgrensen, vest for Riksgrensen og nord for kommunegrensen mellom Verdal og Snåsa.
 - Steinkjer kommune nord for kommunegrensen Verdal og Steinkjer frem til Finntjønnklumpen, i rett linje fra Finntjønnklumpen til Høa ved Kv. 6966, videre nord for Kv. 6966 vestover til Røysing, videre øst for Kv. 6972 fra Røysing og inn på Fv. 763 rett sørvest for Binde oppi Stod og videre sør for Rv. 763 frem til kommunegrensen med Snåsa.

Fellingsforsøket må rettes mot områdene hvor skadene er dokumentert.

3. Binne m/unger og dens unger er unntatt fra fellingstillatelsen. De tiltak som er mulige for å unngå at bjørnebinner felles, skal være iverksatt. Dersom det observeres binne m/unger i området hvor fellingsforsøket pågår, skal Fylkesmannen underrettes umiddelbart.
4. Skadefellingstillatelsen gis til Snåsa kommune. Snåsa kommune er ansvarlig for rapportering og innsending av søknad om godtgjøring. Kommunen må oppnevne fellingsleder, som har ansvaret for å koordinere fellingsforsøket og ha løpende dialog med kommunen og Fylkesmannen om informasjon som ansees som relevant for fellingsforsøket. Siden fellingsforsøket går inn i flere kommuner, må fellingsleder ha dialog med de berørte kommunene. Alle som deltar i fellingslaget skal gjøres kjent med dette brevets innhold. Det vises også til Miljødirektoratets skadefellingsveileder, og det bes om at alle i fellingslaget gjøres kjent med denne veilederen. Sammensetningen av fellingslaget skal meddeles Fylkesmannen i Trøndelag før fellingsforsøket iverksettes.
5. Deltakere i kommunale/interkommunale fellingslag skal få kompensasjon for gjennomføring av skadefellingsforsøket, jf. rovvilt forskriften § 9 a. Kommunen/fellingsleder må sørge for at deltakere i fellingslaget fører timelister, kjørelog og dokumenterer eventuelle andre utgifter som ønskes refundert. Deltakerne må ha løst lisens for bjørn for å være berettiget kompensasjon. Fylkesmannen legger til grunn at fellingsforsøket gjennomføres på en effektiv og hensiktsmessig måte. Søknaden om godtgjøring sendes inn til Fylkesmannen via

det elektroniske søknadssenteret umiddelbart etter endt fellingsforsøk, og senest innen **15. august 2020.**

6. Budsjettramme for fellingsforsøket settes til inntil kr 72 000,-. Eventuelle påløpte kostnader kommer i tillegg, oppad begrenset til kr 30 000,- pr. fellingsforsøk (jf. rovviltforskriften § 9 tredje ledd). Dekking av feriepenger og arbeidsgiveravgift kommer også i tillegg, jf. opplysninger i brev om betinget skadefelling fra Miljødirektoratet 29. mai d.å.
7. Fellingsleder bes om å utarbeide en fellingslogg som rapporteres via Miljøvedtaksregistret etter fellingstillatelsens utløp. Fellingsloggen skal inneholde oversikt over ressursbruk (antall timer/personer), i tillegg til en kort beskrivelse av hvordan fellingsforsøket ble gjennomført. Det skal rapporteres via Miljøvedtaksregistret www.miljovedtak.no. Søk opp aktuell skadefellingstillatelse og trykk «Rapporter på skadefelling». Sluttrapport skal være levert senest **15. august 2020.**
8. Felling og forsøk på felling i henhold til denne tillatelsen gjennomføres uavhengig av grunneiers jaktrett, jf. viltloven § 35.
9. Ved felling av bjørn skal det nyttes våpen og ammunisjon godkjent for storviltjakt, og de som deltar i fellingslaget skal ha avlagt skyteprøven for storviltjakt.
10. Felling eller forsøk på felling av bjørn skal omgående meldes til Fylkesmannen i Trøndelag (rovvilttelefon 930 60 221). Meldingen skal inneholde opplysninger om tid og sted for fellingen, og fellingsstedet skal kunne påvises dersom Fylkesmannen krever det.
11. Den/de som sårer bjørn under forsøk på felling i henhold til tillatelsen, plikter å gjøre det en kan for å få avlivet bjørnen. Fylkesmannen og nærmeste politimyndighet skal uten opphold underrettes. Fylkesmannen avgjør videre gjennomføring og avslutning av ettersøk. De som har deltatt i forsøket på felling eller jakt skal bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk. Vedkommende plikter å forvisse seg om påskutt dyr er truffet.
12. Bjørn som blir felt på denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt bjørn uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet. Dersom det ikke er mistanke om noen uregelmessigheter ved fellingen som kan medføre politietterforskning, er fellingslagets leder ansvarlig for at felt bjørn ivaretas og håndteres etter instruks for ivaretagelse av døde rovdyr (<http://nidaros.nina.no>). Dersom det i motsatt fall er grunnlag for å påregne behov for etterforskning, skal dyret ikke åpnes og ikke flyttes fra fallstedet. Fylkesmannen og politiet skal da underrettes snarest.
13. Dersom det er ønskelig å bruke løs hund i forbindelse med jakta må kommunen gi dispensasjon fra båndtvangsbestemmelsene i hundeloven. Kommunen må da samtidig dispensere fra båndtvangsbestemmelsene også i hensyn til tamrein og bufe i hundeloven.
14. Fylkesmannen i Trøndelag kan til enhver tid trekke tilbake fellingstillatelsen.

Klagerett

I medhold av forvaltningslovens kapittel VI er det klagerett på vedtaket. Eventuell klage skal stiles til Miljødirektoratet, postboks 5672 Sluppen, 7485 Trondheim, og sendes til Fylkesmannen i Trøndelag, 7734 Steinkjer innen 3 (tre) uker fra mottakelsen av dette brevet.

Med hilsen

Gry Tveten Aune (e.f.)
Seksjonsleder
Klima- og miljøavdelingen

Inge Hafstad
seniorrådgiver
Klima- og miljøavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Miljødirektoratet	Postboks 5672 Torgarden	7485	TRONDHEIM
Steinkjer kommune	Postboks 2530	7729	STEINKJER
Statens naturoppsyn	Postboks 5672 Torgard	7485	TRONDHEIM